

ДИРЕКТИВА 2001/102/ЕО НА СЪВЕТА

от 27 ноември 2001 година

за изменение на Директива 1999/29/ЕО относно нежеланите вещества и продукти при храненето на животни

(Текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Директива 1999/29/ЕО от 22 април 1999 относно нежеланите вещества и продукти при храненето на животни¹, и по-специално член 10, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като има предвид, че:

(1) Директива 1999/29/ЕО предвижда, че суровини за храни на животни могат да бъдат пускани в обращение в Общността, само ако са в добро състояние, естествени и с търговско качество.

(2) терминът „диоксини“ покрива група от 75 полихлорирани дибензо-р-диоксини („ПХДД“) и 135 сродни на полихлориниран дибензофуран (ПХДФ), от които 17 имат токсикологично значение. Най-токсичният сродник е 2,3,7,8-тетрахлордибензо-р-диоксин (ТХДД), класифициран от Международен изследователски център на рака и други авторитетни международни организации, като известен с канцерогенното си въздействие върху човека. Научният комитет по храните (НКХ), по примера на Световната здравна организация (СЗО), заключи, че канцерогенният ефект на диоксините не се проявява при нива, по-ниски от определен праг. Другите вредни ефекти, като ендометриозис, нервноповеденчески и имуноподтискащи ефекти, се проявяват при много по-ниски нива и те следва да се отчитат при определянето на приемлива доза.

(3) полихлорираните бифенили (ПХБ) са група от 209 различни сродни съединения, които могат да бъдат разделени на две групи, в зависимост от техните токсикологични качества: 12 сродни съединения проявяват токсикологични качества, подобни на тези на диоксините и следователно често са определяни като „ПХБ тип диоксин“. Другите ПХБ не проявяват тази токсичност, подобна на диоксина, а имат различен токсикологичен профил.

---

¹ ОВ L 115, 4.5.1999 г., стр. 32.

(4) всяко сродно съединение на диоксините или на ПХБ от тип диоксин, има различна степен на токсичност. За да се прецени токсичността на тези различни сродни съединения се въвежда понятието за коефициент на токсична еквивалентност (КТЕ), за да се улесни оценката на риска и регулаторния контрол. Това означава, че аналитичните резултати, свързани с всичките 17 индивидуални сродни на диоксина съединения и на 12 сродни съединения на ПХБ от тип диоксин, се изразяват, чрез една количествена единица: „ТХДД концентрация на токсични еквивалентности (КТЕ)”.

(5) диоксините и ПХБ са изключително устойчиви на химическо и биологично разграждане и следователно остават в околната среда и се натрупват в хранителните вериги за животни и хора.

(6) разпространението на диоксини, ПХБ и ПХБ от тип диоксин в околната среда, причинява фоново замърсяване, което влияе на всички земни растения, които се пасат от животните директно или се използват, като суровини за храни на животни, а също и във водната хранителна верига. Същото се отнася до почвата, която може да зарази хранителните материали или да бъде директно погълната от животните. Освен фоновото замърсяване, директно замърсяване на хранителни материали, случайно замърсяване, може да стане поради локализирано изпускане на диоксини от промишлени дейности, замърсяване на суровини за храни за животни при тяхното производство, преработка и транспортиране, и незаконни практики или грешки в управлението по време на производството на храни за животни.

(7) повече от 90 % от излагането на човека на диоксини става чрез хранителните продукти. Хранителните продукти от животински произход обикновено допринасят за около 80 % от общото излагане. Заплахата за животните от диоксини произлиза основно от храните за животни. Следователно храните за животни, и в някои случаи почвата, са от значение като потенциални източници на диоксини.

(8) НКХ прие становище по отношение на Оценка на риска от диоксини и ПХБ от тип диоксин в храните на 30 май 2001 г. Това е актуализация, базирана на новата научна информация, която е в наличност след приемането на становището на НКХ по този въпрос на 22 ноември 2000 г. НКХ е определил пределно допустимата седмична доза (ПДСД) за диоксини и ПХБ от тип диоксин на 14 µg СЗО-ТЕК/kg телесно тегло. Оценките на излагането показват, че значителна част от населението на Общността има хранителна доза, надвишаваща пределно допустимата доза.

(9) намаляването на излагането на хора на диоксини, чрез консумиране на храна, следователно е важно и необходимо, за да се гарантира защитата на потребителите. Тъй като замърсяването на храната е пряко свързано със замърсяването на храната на животните, трябва да бъде приет интегриран подход

за намаляване на инцидентите с диоксин по време на цялата хранителна верига за хора, т.е. от суровини за храни за животни, през животните, използвани за храна, до хората. Следователно въвеждането на мерки относно суровините за храни за животни и храните за животни, представлява ключов етап към намаляване на поеманата от хора доза диоксин.

(10) Научният комитет по хранене на животни (НКХЖ) е бил помолен да даде съвет по отношение на източниците на замърсяване на храните на животни с диоксини и ПХБ, включително ПХБ от тип диоксин, излагането на животни, от които се произвежда храна, на диоксини и ПХБ, пренасянето на тези компоненти в хранителните продукти от животински произход, и всякакво влияние на наличните в храните за животни, диоксини и ПХБ, върху здравето на животните. НКХЖ прие становище на 6 ноември 2000 г. Той идентифицира рибното брашно и рибното олио като най-силно замърсената суровина за храни за животни и продуктите от европейски произход, които са по-силно замърсени. Животинската мазнина е била идентифицирана като следващия много сериозно заразен материал. Всички други хранителни материали от животински и растителен произход са имали сравнително ниски нива на замърсяване с диоксини. Грубите фуражи показват различни степени на замърсяване с диоксини, в зависимост от географското разположение, степента на замърсяване с пръст и излагането на източници на атмосферно замърсяване.

(11) следва да се предприемат мерки за намаляване наличието и замърсяването с диоксини на околната среда, за да се ограничат последиците от замърсяването на околната среда върху замърсяването на суровините за храни за животни. НКХЖ препоръчва, *inter alia*, да се наблегне на намаляване последиците от най-замърсените суровини за храни за животни върху цялостното замърсяване по хранителен път.

(12) максимално допустимите нива на диоксини и ПХБ от тип диоксин, следва да бъде подходящ инструмент за предпазване от неприемливо високо излагане на животни и за предпазване разпространението на храни за животни, с неприемлива висока граница на замърсяване, т.е. в случаи на инцидентно замърсяване и излагане. Освен това, установяването на максимално допустими нива е задължително за прилагането на регулираща контролна система и за гарантиране на единното ѝ прилагане.

(13) мерки, базирани единствено на установяването на максимални нива за диоксини и ПХБ от тип диоксин в храните за животни, не биха били достатъчно ефективни за намаляване на излагането на човека на диоксини, освен ако нивата са определени толкова ниско, че голяма част от хранителните доставки да се декларират като негодни за консумация от животни. По принцип е прието, че за да се намали активно наличието на диоксини в храните за животни, максималните нива следва да бъдат придружени с мерки, стимулиращи активния подход, включително нива за действие и целеви нива за храните за животни в комбинация с мерките за ограничаване на емисиите. Целевите нива показват нивата, които

трябва да бъдат достигнати, за да се намали ултимативно излагането на човека, за по-голяма част от населението, до ПДСД, посочени от ПКХ. Нивата за действие са инструмент за компетентните органи и оператори за идентифициране случаите, когато е подходящо да се идентифицира източникът на замърсяване и да се вземат мерки за неговото намаляване или елиминиране, не само в случай на неспазване на настоящата директива, но също когато са открити значителни нива диоксини над нормалните фонове съдържания . Това ще се отрази в постепенно намаляване на нивата на диоксини в храните за животни и целевите нива ще бъдат постепенно достигнати. Адресати на препоръка на Комисията по този въпрос са държавите-членки.

(14) въпреки, че от токсикологична гледна точка, всяка граница следва да се отнася до диоксини, фурани и ПХБ от тип диоксин, в момента максимални нива са определени само за диоксини и фурани и не са определени за ПХБ от тип диоксин, като се има предвид ограничените налични данни за последните. Въпреки това, наблюдението ще продължи, по-специално върху наличието на ПХБ от тип диоксин, с оглед включването на тези субстанции в максималните нива.

(15) съдържанието на диоксин в храните за животни следва да се разглежда с оглед на текущите нива на фона на замърсяване, които се различават при различните суровини за храни за животни. Максималната граница, предвид фоновото замърсяване, следва да се фиксира, на определено, но реално постижима граница.

(16) за да гарантира, че всички оператори в хранителните вериги за животни и хора продължават да полагат всички възможни усилия и да правят всичко необходимо, за да ограничат наличието на диоксини в храните за животни и хора, максималните приложими нива, следва да бъдат преразглеждани през определен период, с оглед определяне на по-ниски максимални нива. Общо намаление на излагането на човека на диоксини от поне 25 % следва да бъде постигнато до 2006 г.

(17) комбинирани храни за животни и суровини от растителен произход обикновено не съдържат високи нива на диоксини. Тъй като суровините за храни за животни, от растителен произход, са определено основния компонент в хранителния режим на много видове животни, следва да се определи максимална граница също за тези суровини. Колкото по-чувствителен е метода за анализ, толкова по-скъп и по-продължителен е анализът за проверка за диоксини. Тъй като е важно да се анализират колкото е възможно повече проби, максималните предложени нива са по-високи от нормалния фон, като се има предвид, че те съставят горните пределни нива.

(18) от изключителна важност е да се намалят, като цяло, нива на замърсители от диоксини в храните за животни. Следователно е абсолютно необходимо да се забрани смесването на суровини за храни за животни или храни за животни,

отговарящи на максимално допустимите нива, със суровини за храни за животни или храни за животни, съдържанието на които надвишава максимално допустимите нива.

(19) Директива 1999/29/ЕО следователно трябва да бъде изменена.

(20) Постоянният комитет по фуражите не е изказал благоприятно становище. Комисията следователно не е била в състояние да приеме разпоредбите, които е предвидила, съгласно процедурата, посочена в член 13 от Директива 1999/29/ЕО,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложения I и II към Директива 1999/29/ЕО се изменят съгласно приложението към настоящата директива.

Член 2

1. Държавите-членки приемат и публикуват не по-късно от 1 юли 2002 г. необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това.

Те прилагат тези разпоредби считано от 1 юли 2002 г.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията за текста на разпоредбите от националното си законодателство в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 3

1. Разпоредбите, посочени в член 1, се преразглеждат за първи път най-късно до 31 декември 2004 г., с оглед на новите данни за наличието на диоксини и ПХБ от типа диоксин, по-специално с оглед на включването на ПХБ от типа диоксин в нивата, които трябва да се определят.

2. Разпоредбите, посочени в член 1, се преразглеждат отново, най-късно до 31 декември 2006 г., с цел значителното намаляване на максималните нива.

Член 4

Настоящата Директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 27 ноември 2001 година.

За Съвета:

Председател

A.NEYTS-UYTTEBROECK

ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложения I и II към Директива 1999/29/ЕО се изменят както следва:

1. Приложение I се изменя както следва:

а) в таблицата, под точка „Б. Продукти”, точка 21 се заменя както следва:

Вещества, продукти	Храни за животни	Максимално съдържание в mg/kg (ppm), отнасящо се до суровините за храни за животни със съдържание на влага 12 %
(1)	(2)	(3)
„21. Диоксин (сума от полихлорирани дибензопарадиоксини (ПХДД) и полихлорирани дибензофурани (ПХДФ), изразени в токсични еквиваленти на Световната здравна организация (СЗО), като се използва СЗО-ФТЕ (коефициенти на токсична еквивалентност, 1997)) ПХДД/Ф	Всички суровини от растителен произход, включително растителни масла и деривати	0,75 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Минерали	1,0 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Животински мазнини, включително мазнини от млякото и яйцата	2,0 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Други продукти от сухоземни животни, включително мляко и млечни продукти и яйца и яйчни продукти	0,75 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Рибно масло	6 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Риба, други водни животни, техни продукти и странични продукти, с изключение на рибно масло ⁷	1,25 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Комбинирани храни за животни, с изключение на храни за животни с ценна кожа, домашни животни и храни за риби	0,75 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6}
	Храни за риба Храна за домашни животни	2,25 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{5,6,,}

б) в края на Приложение I, бележката под линия 5 се заменя от следните бележки под линия :

„⁵ Горни гранични концентрации; горните гранични концентрации са изчислени, като се предположи, че всички стойности на различните сродни съединения пониски от прага за определяне са равни на прага за определяне.

⁶ Тези максимални граници се преразглеждат за първи път преди 31 декември 2004 г. с оглед на новите данни за наличието на диоксини и ПХБ от тип диоксин, поспециално, с оглед включването на ПХБ от тип диоксин в нивата, които трябва да бъдат определени и ще бъдат в последствие преразглеждани преди 31 декември 2006 г., с цел значително намаляване на максималните нива.

⁷ Прясна риба, доставена директно и използвана без междинна обработка за производството на храни за животни с ценна кожа, се освобождава от максимална граница. Продуктите, преработените животински протеини, произведени от тези животни с ценна кожа, не могат да влизат в хранителната верига за хора и храненето на животни с тях се забранява за животни във ферми, които се отглеждат, угояват и развъждат за производство на храна.”

2. Приложение II се изменя и допълва, както следва:

(а) в таблицата, точка 4 от част А се изменя и допълва, както следва:

Вещества, продукти	Суровини за храни за животни	Максимално съдържание в mg/kg (ppm), отнасящо се до суровините за храни за животни със съдържание на влага 12 %
(1)	(2)	(3)
„4. Диоксин (сумата от полихлорирани дибензопарадиоксини (ПХДД) и полихлорирани дибензофурани (ПХДФ), изразени в токсични еквиваленти на Световната здравна организация (СЗО), като се използва СЗО-ФТЕ (коефициенти на токсична еквивалентност, 1997)) ПХДД/Ф	Всички суровини от растителен произход за храни за животни, включително растителни масла и странични продукти	0,75 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}
	Минерали	1,0 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}
	Животински мазнини, включително мазнини от млякото и яйцата	2,0 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}
	Други продукти от сухоземни животни, включително мляко и млечни продукти и яйца и яйчни продукти	0,75 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}
	Рибно масло	6 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}

	Риба, други водни животни, техни продукти и странични продукти, с изключение на рибно масло ⁴	1,25 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}
	Комбинирани храни за животни, с изключение на храни за животни с ценна кожа, домашни животни и храни за риби	0,75 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}
	Храни за риба Храна за домашни животни	2,25 ng СЗО-ПХДД/Ф-ТЕК/kg ^{2,3}

б) в края на част А, бележка под линия 2 се заличава и заменя със следните бележки под линия:

„² Горни-гранични концентрации; горните-гранични концентрации са изчислени, като се предположи, че всички стойности на различните сродни съединения пониски от прага за определяне, са равни на прага за определяне.

³ Тези максимални граници се преразглеждат за първи път преди 31 декември 2004 г съобразно новите данни за наличието на диоксини и ПХБ от тип диоксин, поспециално с оглед включването на ПХБ от тип диоксин в нивата, които трябва да бъдат определени и ще бъдат в последствие преразглеждани преди 31 декември 2006 г., с цел значително намаляване на максималните нива.

⁴ Прясна риба, доставена директно и използвана без междинна обработка за производството на фуражи за животни с ценна кожа, се освобождава от максимална граница. Продуктите, обработени животински протеини, произведени от тези животни с ценна кожа, не могат да влизат в хранителната верига за хора и храненето на животни с тях се забранява за животни във ферми, които се отглеждат, угодяват и развъждат за производство на храна.”